

A Fővárosi Ítéltábla dr. Hársfai Katalin pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, I.rendű alperes neve(**I. rendű alperes címe**) I. rendű, II.rendű alperes neve(II. rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen ajándék visszakövetelése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2012. szeptember 27. napján meghozott 7.P.21.834/2011/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

Mellőzi a pártfogó ügyvéd díjának megállapítását, és megállapítja, hogy a felperes teljes pervesztessége folytán a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli. Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

A le nem rótt fellebbezési illetéket, és a pártfogó ügyvéd másodfokú díját a felperes pervesztességére tekintettel az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes az alperesek édesapja. A felperes végleges keresetében kérte az I. rendű alperes kötelezését a **g.-i**, az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonában álló, természetben **g.-i D.** szám alatti ingatlan ? részének, mint ajándéknak a visszaadására. Ténybeli előadása szerint az ingatlant volt házastársával, az alperesek édesanyjával közösen építette, és azt úgy ajándékozta az I. rendű alperesnek.

További kereseti kérelmében kérte az alperesek kötelezését személyenként havi 30.000 forint tartásdíj megfizetésére.

Az ajándék visszakövetelése iránti kereseti kérelem jogalapjaként a Ptk. 582. §-át, a szülőtartás tekintetében a Csjt. 60-61. §-ait jelölte meg.

Az alperesek ellenkérelmükben kérték a kereset elutasítását.

Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a telket anyai nagyszüleitől kapta ajándékba, azt az ő nevére vásárolták.

A szülőtartás iránti igényt illetően az alperesek azzal védekeztek, hogy a felperes nem szorul tartásra, az igényelt tartást csak saját tartásuk rovására tudnák biztosítani.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, a pártfogó ügyvéd munkadíját 25.000 forintban állapította meg azzal, hogy azt a kirendelő hatóság viseli és utalja ki. További rendelkezése szerint a meghaladó költségeiket a felek maguk viselik, a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt eljárási illeték az államot terheli.

A megállapított tényállás szerint a felperes három **g.-i** ingatlan résztulajdonosa, rendelkezik egy Lada típusú személygépkocsival, továbbá egy utánfutóval. 2008. június 3-tól rendszeres szociális segélyben részesül havi nettó 25.650 forint összegben, 2011. évben lakásfenntartási támogatást is kapott. Állattartásból, bor-, és pálinkakészítésből, a földön megtermelt termények értékesítéséből és alkalmi munkákból rendszeresen kiegészíti

jövedelmét. A felperes átlagos anyagi körülmények között él, kiskorú eltartására nem kötelezett.

Az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonában áll a perbeli ingatlan. A felépítmény építése 1991. április 14-én kiadott építési engedély alapján kezdődött, és 2011. március 11-én kelt használatbavételi engedély kiadásával befejeződött. Az I. rendű alperes az építkezéshez 7.500.000 forint svájci frank alapú kölcsönt vett fel, amelyet 60.000 forintos részletekben törleszt. 1997-ben költözött be a részben elkészült épületbe. Két lovat tart az ingatlanon lévő melléképületben, azokkal ingyenesen gyermeklovagoltatást végez. Tulajdonában áll két gépkocsi és egy utánfutó. Az I. rendű alperes tűzoltóként havi nettó 110.000 forint jövedelemmel rendelkezik, egy kiskorú gyermek tartására kötelezett, havi 20.000 forint gyermektartásdíjat fizet. Az ingatlan havi rezszi költsége közel 35.000 forint. Az I. rendű alperes életvitelszerűen élettársával él együtt, átlagos anyagi körülmények között.

A II. rendű alperes havi bruttó 76.534 forint jövedelemmel rendelkezik, egyedülállóként egy 12 éves kiskorú gyermek tartására kötelezett. 2011. évben maga is lakásfenntartási támogatásban részesült, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult. A II. rendű alperes saját tulajdonú ingatlanának havi rezszi költsége 35.600 forint, szerény anyagi körülmények között él.

Az elsőfokú bíróság a perben feltárt adatok, **F-J.I.-né**, N.L.I.-né és **T.J.** tanúvallomása alapján megállapította, hogy a perbeli ingatlan korábban az alperesek anyai nagyszüleinek tulajdonában állt. Az ingatlant a nagyszülők ajándékozták az I. rendű alperesnek. Az 1991-2011. évek alatt folyó építkezésben sokan segítettek, közöttük a felperes is, segítő munkájának az ellenértéke azonban nem igazolt. A felperes nem bizonyította állítását, miszerint a volt házastársa szülei az ő számára kívánták ajándékozni az ingatlant. Nem bizonyított, hogy az építkezésen végzett munkája, valamint az általa viselt építési költségek ellenértékeként az ingatlanban tulajdonjogot szerzett. A felperes nem tulajdonosa az ingatlannak, ezért a Ptk. 112. § (1) bekezdésében foglalt tulajdonosi jogosítványokkal sem rendelkezik. Tulajdonosi rendelkezési jog hiányában fel sem merülhet az ajándékozás kérdése.

A felperes nem hivatkozott a Ptk. 582. § (3) bekezdésére, és arra, hogy valamely feltevessel ajándékozta volna a pontosan meg nem határozható értékű munkáját, segítségét az I. rendű alperes házának építéséhez. Nem állította a Ptk. 582. § (2) bekezdésében foglalt jogsértést sem. A Ptk. 582. § (1) bekezdése szerinti jogcím körében nem bizonyított a felperes létfenntartásának veszélyeztetettsége, emellett az ajándék visszaadása az I. rendű alperes létfenntartását nyilvánvalóan veszélyeztetné.

A Csjt. 60. § (1), a 61. § (1), a 66. § (1) bekezdésére, a 69/A. §-ára és a bizonyítási kötelezettség szabályaira utalással a perben a felperesre hárult annak bizonyítása, hogy leszármazói tartására rászorul.

Az elsőfokú bíróság a felperes előadása és a kihallgatott tanúk vallomása alapján megállapította, hogy bár a felperes szociális segílyt kap és lakásfenntartási támogatásban is részesült, jövedelmét kiegészíti háztáji gazdálkodásból és alkalmi munkákból származó bevételekkel. Ezzel egyedülállóként életszínvonala átlagosnak mondható, tartásra nem szorul. Ezzel szemben az I. rendű alperes havi 110.000 forintos jövedelmét jelentős kiadások terhelik, így a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség, a havi hiteltörlesztés és az ingatlan rezsiköltségei. Az átlagos anyagi körülmények között élő I. rendű alperes jövedelmi és vagyoni viszonyait értékelve, a felperes által kért tartást már csak saját tartása rovására tudná nyújtani, amely a Csjt. 66. § (1) bekezdésébe ütközik.

Az elsőfokú bíróság az irányadó bírói gyakorlat és a Csjt. 66. § (1) bekezdésében, illetve 69/A. §-ában foglaltakra figyelemmel megállapította, hogy a II. rendű alperes maga is tartásra szorul, vagyoni és személyi viszonyai alapján a felperes tartására nem kötelezhető.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődleges fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta. Másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet megváltoztatását a keresetével egyezően kérte.

Indokai szerint az elsőfokú bíróság a tényállást iratellenesen állapította meg, és tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes anyagi helyzete az alperesek helyzetével egyező, és a körülmények nem adnak alapot a tartásdíj követelés teljesítésére.

Téves megállapítás, hogy a szociális segélyt kiegészíti állattartásból, bor- és pálinkafőzésből, valamint a földön termelt termények értékesítéséből befolyt jövedelemmel, mert kizárólag tyúkokat tart. **T.I.R.** és házastársa tanúvallomása igazolta, hogy a felperes beteg, több műtétje volt, munkát vállalni nem tud, szerény körülmények között él, a tanúktól kért kölcsön. Tartozását kisebb munkálatok elvégzésével és az általa tartott tyúkok tojásaival egyenlítette ki. Az elsőfokú bíróság nem értékelte súlyos betegségét, és azt sem, hogy a beszerzett környezettanulmány szerint számottevő állattartással a felperes nem foglalkozik. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes havi rezsiköltségét nem értékelte.

Iratellenes megállapítás, hogy az I. rendű alperes tulajdonában csak egy, a perbeli ingatlan van. Az I. rendű alperes is elismerte, hogy 2011-ben ingatlant vásárolt 14.000.000 forint vételárért és erre az ingatlanra vett fel 7.500.000 forint hitelt. A bevallott jövedelme a megállapított kiadásokat és a ló tartás költségeit nem fedezi, emellett más, ló tartásból származó bevétele is lehet. Nem tisztázott az sem, hogy az I. rendű alperes milyen jövedelemből tartja fenn a gépjárműveit.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes által bejelentett tanúk vallomását fogadta el a felépítmény építésével kapcsolatban. A felperes által indítványozott tanúk vallomását nem értékelte, miszerint a felperes a munkája ellenértékéért kapta meg az apósától a telket. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél nem vette figyelembe, hogy az I. rendű alperes által indítványozott tanúk elfogultak, és a felek között a kapcsolat a felperes és volt házastársa között folyó vagyonmegosztási perre tekintettel súlyosan elmergesedett.

A felépítmény építésekor az I. rendű alperes 15 éves gyermek volt, ezért nem rendelkezhetett az építkezéshez szükséges anyagi fedezettel. **T.J.** tanúvallomása igazolta, hogy a felépítményen 3 vállalkozó csapata dolgozott, a felperes a vállalkozói díjat nem egyenlítette ki, és a harmadik vállalkozóval perben is állt. Mindez ellentétben áll azzal az I. rendű alperesi előadással, miszerint az építési költségeket a felperes volt apósa és az I. rendű alperes fedezte. **F-J.I.-né** tanúvallomásában azt állította, hogy az I. rendű alperes nagyszüleinek nagyobb megtakarításuk nem lehetett, apránként építgettek. Életszerűtlen, hogy ennyi pénzből felépíthető egy 220 m² alapterületű épület. Az I. rendű alperes barátai csak az istállók építésében vettek részt.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes anyagi viszonyait részletesen nem tárta fel, elfogadta állítását, miszerint gyermekét egyedülállóként neveli, tartásdíjban nem részesül. Nem vette figyelembe, hogy a felperes a II. rendű alperesnek is vásárolt egy ingatlant a házasságkötéskor, de azt a II. rendű alperes házastársával értékesítette.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

I. rendű alperes hivatkozása szerint a perben beszerzett környezettanulmány, és a tanúvallomások egyértelműen bizonyították, hogy a felperes lényegesen jobb körülmények között él, mint az I. rendű alperes. Egyre romló anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy anyagilag támogassa a felperest. A bankhitel törlesztésére, a közüzemi tartozások kiegyenlítésére nem képes, ezért a házban lévő valamennyi ingóságát eladta. A Mercedes típusú személygépkocsiját a 2012. november 18.

napján kötött adásvételi szerződéssel jelképes vételárért - 400.000 forintért - értékesítette. Ezzel szemben a felperes a több, folyamatban lévő ügyben jó nevű ügyvédek fizet és viseli a jelentős összegű szakértői költségeket is. Mindez igazolja, hogy az általa bevallott segélyen felül egyéb bevételi forrásai is vannak. A más perben feltárt adatok igazolják, hogy a felperes nagy összegű megtakarításokkal is rendelkezik, barátnőjével nyaralni jár, engedély nélkül árusít alkoholt és élelmiszereket.

Az építkezés kezdetén az I. rendű alperes 18 éves volt, nincsenek nagy értékű lovai és soha nem volt 220 m² alapterületű lakása. A perbeli ingatlan 80 m²-es és befejezetlen, barátai nem az istálló, hanem a perbeli lakóépület építésében segítettek az eltelt 20 év alatt.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, ezért nincs indoka az elsődleges fellebbezési kérelem teljesítésének, az elsőfokú ítélet Pp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésének. Az ítéletábra ezért a fellebbezést érdemben bírálta el és megállapította, hogy a másodlagos fellebbezési kérelem is alaptalan. Az elsőfokú bíróság a per fő tárgya tekintetében a felek előadása, a bizonyítékok okszerű, a Pp. 206. § (1) bekezdésének mindenben megfelelő értékelése alapján helyesen állapította meg a tényállást, és érdemben helytálló határozattal utasította el a keresetet. Az ítéletábra a döntést alátámasztó ténybeli és jogi okfejtéssel is egyetért.

A fellebbezési érveléssel szemben az ítéletábra utal a Ptk. 579. § (1) bekezdésére, miszerint az ajándékozási szerződés alapján az egyik fél saját vagyona rovására a másiknak ingyenes vagyoni előny juttatására köteles. Az ajándékozás tehát elsősorban valamilyen, az ajándékozó által nyújtott cselekvésre, valaminek az átadására irányul. Az ajándékozás azonban nem egyoldalú jogügylet, az az ellenszolgáltatás igénye nélkül nem merül ki ebben az egyoldalú cselekményben. A jogviszony befejezetté válásához az is szükséges, hogy a másik fél a neki szánt juttatást elfogadja. A Pp. 3. § (3) bekezdésének első mondata értelmében a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terheli. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a felperes terhére a perbeli ingatlan ? részének ajándékozására vonatkozó állítása bizonyítatlanságát. Az I. rendű alperes tagadásával szemben a felperes nem bizonyította a perbeli ingatlanra vagy annak egy részére vonatkozó tulajdonszerzését. A perben feltárt adatokból nem állapítható meg, hogy a felperes volt házastársa szülei a perbeli ingatlant, vagy annak egy részét a felperesnek ajándékozták, illetve tulajdonszerzése az építkezésen végzett személyes munkavégzésén és az építési költségek viselésén alapul. Az elsőfokú ítélet helyes okfejtése szerint a felperes a perbeli ingatlannak nem volt tulajdonosa, amely tény fogalmilag kizárja a felperes részéről az I. rendű alperes javára szóló ajándékozást, tehát azt, hogy a felperes saját vagyona rovására a megajándékozottnak ingyenes vagyoni előnyt juttasson. A létre nem jött ajándékozási szerződés folytán nincs olyan ajándék amelynek visszakövetelése a Ptk. 582. §-a szerint vizsgálható.

A szülőtartási igény jogalapját a Csjt. 60. § (1), a 61. § (1) bekezdése határozza meg. A hivatkozott törvényi rendelkezésekből következően a gyermeket terhelő szülőtartási kötelezettség feltétele a szülő önhibán kívüli rászorultsága, és a kötelezett oldalán a tartási képesség fennállása, tehát az, hogy képes legyen a tartás teljesítésére.

A rászorultságot objektív módon kell megítélni, és ennek bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az igénylőt terheli. Az igénylő tartásra szorultsága akkor állapítható meg, ha nem rendelkezik olyan keresettel, jövedelemmel, és vagyonnal, amelyből saját megélhetését teljesen vagy részben biztosítani tudja. A bíróságnak a rászorultság elbírálásánál értékelni kell az igénylő életkorát,

egészségügyi állapotát, munkaképességét, jövedelmi-és vagyoni viszonyait érintő valamennyi körülményt. A felperes nem bizonyította, hogy betegségei tartós egészségromlást, munkaképtelenséget vagy munkaképesség csökkenést eredményeztek. Nyilatkozatával szemben a peradatok igazolják, hogy jövedelemszerző tevékenységet végez, és olyan ingatlanvagyonnal is rendelkezik, amelynek hasznosítása, értékesítése útján megélhetési költségei fedezhetők. Erre tekintettel a tartásra, kiegészítő tartásra rászorultsága nem állapítható meg.

A Csjt. 66. § (1) bekezdése kimondja, hogy nem köteles mást eltartani, aki ezáltal a saját szükséges tartását veszélyeztetné. A törvényi szabállyal összhangban a BH2011. 40. szám alatt közzétett határozatában a Kúria megállapította, hogy a saját szükséges tartás veszélyeztetése esetén a kötelezett nem tekinthető teljesítőképességűnek. Emellett a teljesítőképesség hiányát jelenti az is, ha a tartást igénylő tartása a tartásra jogosultak sorrendjében megelőző személy tartását veszélyeztetné. A Csjt. 64. § (2) bekezdéséből következően a gyermek a tartásra jogosultság sorrendjében a szülőt megelőzi.

Az elsőfokú ítélet helyes okfejtésének megfelelően az alperesek jövedelmi, vagyoni viszonyait értékelve a saját, és a tartásra jogosultság sorrendjében a felperest megelőző kiskorú gyermekeik tartásának veszélyeztetése nélkül szülőtartásdíj fizetésére nem képesek.

Az ítéletábra észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a pártfogó ügyvédi díj megállapításáról a Pp. 87. § (2) bekezdésétől eltérően rendelkezett. A hivatkozott törvényi rendelkezés értelmében a bíróság a perköltség viseléséről szóló határozatában - a díj összegének meghatározása nélkül, a perköltségviselés arányának meghatározásával - megállapítja, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére ki köteles. Az ítéletábra ennek megfelelően módosította a díjmegállapításra, valamint a díj viselésére vonatkozó rendelkezést, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése, továbbá a (3) bekezdés utolsó mondata alapján részben megváltoztatta.

A fellebbezési illeték és a pártfogó ügyvédi díj viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 84. § (1) bekezdés a) pontján, a Pp. 87. § (2) bekezdésén, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésén, 14. §-án alapul. Az ítéletábra a pernyertes alperesek javára a másodfokú perköltség megállapítását a Pp. 79. § (1) bekezdése alapján mellőzte.

Budapest, 2013. november 5.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelével:
Háló Sándorné
tisztviselő